

JORDI PIGEM

FILÒSOF

El taller de fer miratges

A banda dels espais protegits pel seu valor natural o cultural, espais que entren en la lògica del consum com a espais-postal, el món s'ha anat convertint, a poc a poc, en un gran taller. El món és avui un gran territori-taller amb quatre esquitxos d'espai-postal. En el gran taller del món mana la producció i els motors ofeguen els mots.

Abans que arrenqués la remor dels motors, el món no era pas perfecte. Inspirava temor de vegades, però també, sovint, era un lloc d'encís on s'esdevenia la màgia recurrent de les sortides de sol, la primavera, l'olor de la terra després de la pluja, la migració dels ocells, la maduració dels fruits, l'infantament. Misteris que ja no ho són, perquè ara els expliquem a base de lleis matemàtiques, àtoms i gens. O que encara ho són, perquè les lleis matemàtiques, els àtoms i els gens expliquen molt, però no més toquen la superfície de les coses, no el seu sentit i el seu perquè.

El món no era perfecte, però ja estava prou bé. Era com una mena de temple que inspira respecte alhora que acull i fascina. Encara ho era no fa gaire per a molts pobles indígenes, que de sobte han passat, o els hem fet passar, del món-temple al món-taller.

Aleshores va néixer la set de progrés: la set de més i més i més. Paisatges i comunitats van ser mobilitzats, com en temps de guerra: res no podia quedar tal com era.

El món ara ja no estava bé, calia desenvolupar-lo, fer que tot funcionés de manera més controlable, més ràpida, més eficient. El món es va fer taller, un gran taller per a produir progrés, dividit en sectors –primer estats amb exèrcits de soldats, ara multinacionals amb exèrcits d'anuncis–, competint per veure qui produeix més. La producció i el progrés es mesuren en diners (en el PIB i a la borsa), de manera que el món esdevé, en el fons, un gran taller de producció de diners. La vitalitat de boscos i

selves, la diversitat d'animals i plantes, de llengües i cultures, va minvant. Però creixen i es multipliquen màquines i diners.

En un taller no hi ha lloc per a animals lliures. Cada any s'afegeixen més espècies a la llista roja d'animals en perill d'extinció. Enguany s'hi han afegit, per exemple, l'hipopòtam comú i l'ós polar. En el gran taller del món els animals només hi po-

den estar com a màquines productives en granges industrials. O bé, si tenen prou públic, els queda l'opció de perpetuar-se en espais-postal: reserves, zoològics, peixeres i gàbies. Altrament, d'ells només quedaran espectres desencarnats: imatges consumibles (documentals) o seqüències de nucleòtids en arxius d'ordinador (com abelleix als qui redueixen la biologia a la química).

L'aire ja no bufa on vol, l'hem condicionat. L'aigua és presa en preses o va a canonades, encanonada.

Els paradisos esdevenen també tallers. Eivissa esquinçada per les autovíes. La costa, sense rostre, sota crostes de ciment, desfigurada per la demència immobiliària.

El món, de temple a taller. S'anirà acabant el món i quedaran els diners. Però els diners, sense món, no serveixen de res.

Tota l'economia global no és més que una crosta que se sosté i és sostenible gràcies a la biosfera. La tecnosfera, la industriosfera i la telecosfera només són petits apèndixs de la biosfera, sense la qual no tindrien ni aire ni aigua ni vida.

Quan més per damunt de la biosfera ens creiem, més gran és el miratge i més gran serà la caiguda. Adonar-nos que vivim envoltats de miratges és, com diria el Buda, el primer pas cap a l'alliberament.

Sempre tu primer.

Al teu voltant, hi estem construint el futur. Quasi sense que te n'adonis, treballem posant tota l'experiència i tot el compromís al servei del que més ens importa: el teu benestar i la teva tranquil·litat. Per això, més de deu milions de famílies arreu del món ens confien cada dia el confort de casa seva. A Gas Natural estem construint el millor futur energètic per a aquest país. Perquè, per nosaltres, tu sempre ets primer.

Sempre primer